

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Bednaříkovou v právní věci žalobkyně **M. K.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2015, č. j. X,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 20. 10. 2015, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaná podle § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci sociálního zabezpečení“) a podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítla námitky žalobkyně a tím potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 8. 2015, č. j. R -20.8.2015-X, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

Proti rozhodnutí žalované podala žalobkyně dne 17. 12. 2015 žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Žalobkyně v žalobě uvedla, že jí byl vydán zdravotní posudek o invaliditě třetího stupně. Žalobkyně uvedla, že není schopna výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jí poklesla pracovní schopnost o 70 %, což je doloženo zdravotní dokumentací. Žalobkyně nesouhlasí s datem vzniku invalidity, neboť se jí mozková příhoda stala dne 1. 9. 2014. Invalidní důchod jí však nebyl přiznán podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Žalobkyně uvádí, že od 1. 10. 2006 byla řádně zaměstnána na Novém Zélandu, kde platila předepsané daně. Po mozkové příhodě jí novozélandské úřady přiznaly invalidní dávky, na které však svým odjezdem do ČR ztratila nárok. Pro absenci smlouvy mezi ČR a Novým Zélandem se žalobkyni nepočítá zaměstnání na Novém Zélandu do výpočtu důchodu v ČR.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí pro nedůvodnost. Žalovaná uvedla, že žalobkyně sice byla shledána od 22. 7. 2015 invalidní pro invaliditu třetího stupně, pro nárok na invalidní důchod však žalobkyně nesplnila podmínku získání potřebné doby pojištění. Žalovaná uvedla, že dobu pojištění hodnotila podle § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, přičemž žalobkyně v rozhodném období od 22. 7. 2005 do 21. 7. 2015 získala 406 dnů pojištění, tj. 1 rok a 41 dnů. Žalobkyně však v rozhodném období nezískala potřebných pět let pojištění. Žalovaná zhodnotila, že na danou věc negativně dopadá ta skutečnost, že žalobkyně nebyla od 1. 9. 2006 účastna v ČR na důchodovém pojištění. Výkon řádného zaměstnání na Novém Zélandu od 1. 10. 2006 nelze žalobkyni uznat, neboť mezi ČR a Novým Zélandem nebyla na poli sociálního zabezpečení uzavřena mezinárodní smlouva, která by umožňovala zhodnocení doby pojištění získané na území smluvních stran podle právních předpisů té strany, na jejímž území byla pracovní činnost vykonávána. Žalovaná poukázala na eventuální možnost využití § 6 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, dle kterého by bylo možné zhodnotit dobu výdělečné činnosti žalobkyně na Novém Zélandu. Tuto možnost však žalobkyně evidentně nevyužila, a proto nelze než uzavřít, že v rozhodném období nezískala zákonem požadovanou dobu pojištění.

Dne 3. 3. 2016 obdržel krajský soud sdělení žalované, že podle dodatečně předloženého výpisu z evidence účasti na dobrovolném důchodovém pojištění (§ 6 zákona o důchodovém pojištění) ze dne 26. 1. 2016 byla prokázána další doba pojištění žalobkyně, a to od 1. 8. 2014 do 30. 6. 2015 v rozsahu 334 dnů. Žalobkyně tak v rozhodném období od 22. 7. 2005 do 21. 7. 2015 získala 740 dnů, tj. 2 roky a 10 dnů pojištění. Žalobkyně i nadále nesplňuje podmínky nároku na invalidní důchod.

Z předložených správních spisů vyplynuly pro nyní projednávanou věc následující podstatné skutečnosti: Dne 29. 7. 2015 žalobkyně uplatnila nárok na invalidní důchod. Dne 22. 7. 2015 byl vypracován posudek o invaliditě podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o organizaci sociálního zabezpečení, a to posuzujícím lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení České Budějovice MUDr. V. T.. Po skutkové stránce byla shledána těžká spastická paresa LDK s plegií akra, a plegie LHK, hemidysestezie, centr, pareza n. VII vlevo, stav po ruptuře AV malformace a chorioidea ant. A hematomu v průměru 6 cm s následnou operací – evakuace z parietální kraniotomie, dekomprese a následné embolizace AVM. Bylo shledáno, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle § 26 zákona o důchodovém pojištění (zdravotní postižení podle přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity - kapitoly VI., položky 1d) a že žalobkyně je invalidní podle § 39 odst. 1 citovaného zákona, přičemž se jedná o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c)

téhož zákona. Žalobkyně není schopna výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena v rozsahu 70 %. Den vzniku invalidity byl stanoven dne 22. 7. 2015.

Dne 20. 8. 2015 pod č. j. R-20.8.2015 – X vydala Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutí, kterým pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu zamítla. Správní orgán zhodnotil, že v rozhodném období od 22. 7. 2005 do 21. 7. 2015 získala žalobkyně pouze 1 rok a 41 dnů pojištění. Dále bylo v rozhodnutí uvedeno, že podle § 40 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za dobu pojištění též doba studia od 1. 9. 1998 do 25. 3. 2001.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 23. 9. 2015 žádost o odstranění tvrdosti zákona, které žalovaná z důvodu nedostatku své kompetence k rozhodnutí o tomto návrhu nemohla vyhovět v plném rozsahu, a proto podání posoudila jako námitky. Dne 20. 10. 2015 bylo pod č. j. X vydáno rozhodnutí, kterým byly námitky zamítnuty, a prvestupňové rozhodnutí bylo potvrzeno. V rámci tohoto řízení nebyl zpracován nový posudek o zdravotním stavu, neboť lékař žalované dne 14. 10. 2015 přezkoumal zdravotní stav žalobkyně a stanovené datum vzniku invalidity a vyslovil souhlas s výsledkem posouzení zdravotního stavu žalobkyně lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení, jakož i s určenou mírou poklesu pracovní schopnosti a datem vzniku invalidity. Žalovaná konstatovala, že datum vzniku invalidity bylo stanoveno dnem 22. 7. 2015. Jelikož ke dni vzniku invalidity byla žalobkyně starší 28 let, potřebná doba pojištění činí podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění dobu pěti let. Podle § 40 odst. 2, věty první citovaného zákona se doba pojištění zjišťuje za období posledních deseti let před vznikem invalidity, tj. od 22. 7. 2005 do 21. 7. 2015. Žalobkyně v uvedené době získala 1 rok a 41 dnů pojištění. Žalovaná uvedla, žalobkyni byla zhodnocena veškerá doba pojištění, která byla doložena. Případnou dobu pojištění na Novém Zélandu nelze pro přiznání invalidního důchodu zohlednit na základě žádného českého právního předpisu ani na základě mezinárodní smlouvy. Žalovaná doplnila, že o žádosti žalobkyně o odstranění tvrdosti bude rozhodnuto ministryní práce a sociálních věcí v následném řízení.

Krajský soud nechal v soudním řízení vyhotovit posudek, který vypracovala Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Českých Budějovicích (dále jen "Posudková komise MPSV") dne 28. 4. 2016, v němž dospěla k následujícímu posudkovému hodnocení k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Posudková komise se usnesla na závěru, že žalobkyně je invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, přičemž jde o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. V případě žalobkyně se jedná o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. Posudková komise uvedla v posudku diagnostický souhrn a podklady, z nichž při vypracování posudku vycházela. Posudkové zhodnocení bylo provedeno bez přítomnosti žalobkyně, která se z jednání komise omluvila. Posudková komise MPSV shledala, že jde o dlouhodobě nepříznivý stav, který omezuje fyzické schopnosti žalobkyně a má vliv na pokles její pracovní schopnosti. Rozhodující příčinou tohoto stavu jsou následky mozkové příhody ze dne 31. 8. 2014 – středně těžká levostranná hemiparéza, kdy na LHK jde o parézu až těžkou. Zdravotní postižení žalobkyně bylo posouzeno shodně jako v lékařském posudku, zpracovaném lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení (zdravotní postižení podle přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity - kapitoly VI., položky 1d). U žalobkyně nebyla postižena ani psychika, ani senzorika, a proto byla dolní hranice taxace určena mírou poklesu pracovní

schopnosti 70 %. Dále se posudková komise MPSV zabývala stanovením data vzniku invalidity. Posudková komise MPSV konstatovala, že v době jednání na lékařské posudkové komisi OSSZ měla porucha zdravotního stavu žalobkyně jednoznačně charakter dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Již dle závěrečného hodnocení z pobytu v Rehabilitačním ústavu Kladruby bylo zřejmé, že jde o postižení ustálené na určité, a to závažné míře poklesu pracovní schopnosti. Posudková komise stanovila datum vzniku invalidity od konce rehabilitace, tedy od 3. 6. 2015. Podle posudkové komise není posudkově adekvátní stanovit datum vzniku invalidity třetího stupně již od počátku léčby posuzované, tj. od manifestace nemoci dne 31. 8. 2014 včetně následné operace dne 1. 9. 2014.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“). Soud ověřil zároveň i to, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Krajský soud rozhodl ve věci při jednání, konaném dne 8. 8. 2016. Krajský soud provedl dokazování posudkem posudkové komise ze dne 28. 4. 2016 a doklady, které poskytla žalovaná (čl. 18, 18a a 18b) o započítání další doby pojištění žalobkyně z titulu dobrovolného pojištění podle § 6 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, přičemž žalobkyně k výsledkům dokazování uvedla, že je bez připomínek. Navrhla doplnění dokazování listinami, které mají dokládat její zaměstnání na Novém Zélandu a pobírání sociálního příspěvku, poté co se jí stala mozková příhoda. Krajský soud tyto listiny jako důkazy neprovedl, a to pro jejich nadbytečnost.

Žaloba není důvodná.

Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle ustanovení § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.

Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení). Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu

nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 – 43; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. V případě, že se jedná o odnímání pobírané dávky důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem nebo obdobně také přiznání nižšího stupně invalidity, je posudková komise MPSV ČR povinna přesvědčivě odůvodnit, v čem spočívá zlepšení nebo stabilizace zdravotního stavu pojištěnce při porovnání s obdobím, kdy odnímaná dávka byla přiznána, případně zda odnímaná dávka nebyla přiznána na základě posudkového omylu (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 3 Ads 45/2008 - 46). Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35%, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).

Krajský soud především konstatuje, že není dán spor o to, že žalobkyně byla v době vydání napadeného rozhodnutí invalidní podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, neboť v důsledku jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu došlo k poklesu její pracovní schopnosti nejméně o 70 %. Žalobkyně by dosahovala invalidity třetího stupně. Ovšem pouze shledaná míra poklesu pracovní schopnosti nestačí k naplnění zákonných podmínek pro vzniku nároku na invalidní důchod.

Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění totiž platí, že pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke

dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.

Žalobkyně není invalidní v důsledku pracovního úrazu. K tomu, aby získala nárok na invalidní důchod, musí splňovat podmínky podle § 38 odst. 1 písm. a) citovaného zákona, tj. musí být mladší 65 let, musí být invalidní a musí získat potřebnou dobu pojištění.

Skutečnost, že žalobkyně je mladší 65 let a že je invalidní, je z obsahu spisu nesporná. Sporné je datum vzniku invalidity.

Podle § 40 odst. 1 písm. f) citovaného zákona platí, že potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.

Způsob počítání doby pojištění je stanoven v § 40 odst. 2 a 3 citovaného zákona. Podle § 40 odst. 2 citovaného zákona platí, že potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.

Na případ žalobkyně dopadá ustanovení § 40 odst. 2, věty první citovaného zákona, a sice že potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity.

Z tohoto hlediska je podstatné datum vzniku invalidity. V rámci správního řízení bylo stanoveno dnem 22. 7. 2015. Žalobkyně s tímto datem v žalobě nesouhlasila a dovolávala se toho, že se jí mozková příhoda stala již 1. 9. 2014. Krajský soud nechal tuto otázku posudkově přezkoumat posudkovou komisí MPSV, která dospěla k závěru, že datum vzniku invalidity lze stanovit na den 3. 6. 2015.

Krajský soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného ze správních spisů žalované a OSSZ v Českých Budějovicích, jakož i zejm. z doplnění dokazování posudkem posudkové komise MPSV ze dne 28. 4. 2016. Tento posudek byl vyhotoven posudkovou komisí zasedající v řádném složení (§ 16b zákona o organizaci sociálního zabezpečení). Posudková komise měla k dispozici kompletní zdravotnickou dokumentaci žalobkyně, tudíž mohla provést hodnocení zdravotní stavu žalobkyně i v její nepřítomnosti. Z formálního hlediska předmětný posudek splňuje všechny náležitosti předepsané právní úpravou, a proto jej krajský soud považuje za důkaz osvědčující náležitě a řádně zjištěný skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované.

Posudek posudkové komise zhodnotil krajský soud jako úplný a přesvědčivý, neboť posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a především s datem vzniku invalidity. Posudková komise na str. 5 posudku náležitě odůvodnila, proč zhodnotila datum vzniku invalidity jinak než lékař u Okresní správy sociálního zabezpečení. Posudková komise MPSV konstatovala, že již dne 22. 7. 2015 při posuzovací zdravotního stavu

žalobkyně lékařem OSSZ měla porucha zdraví žalobkyně jednoznačně charakter dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Datum vzniku invalidity dne 3. 6. 2015 stanovila posudková komise MPSV podle data ukončení ústavní rehabilitace, neboť ze závěrečného hodnocení bylo zřejmé, že u žalobkyně již jde o ustálené postižení se závažnou mírou poklesu pracovní schopnosti. Posudková komise MPSV se i přesvědčivě vypořádala s tím, proč nelze jako datum vzniku invalidity stanovit datum manifestace nemoci (31. 8. 2014) nebo datum následné operace dne 1. 9. 2014. Posudková komise MPSV uvedla, že datum vzniku invalidity se nemusí shodovat s datem vzniku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, neboť při stanovení data invalidity je kromě zjištění dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nutné zhodnotit další okolnosti, zejména pak do jaké míry zdravotní postižení posuzované trvale či dlouhodobě ovlivňuje její pracovní schopnost a zda je její zdravotní stav stabilizovaný na určité míře poklesu pracovní schopnosti. Vznik a stupeň invalidity tak lze spolehlivě určit až v době, kdy je skončeno poskytování akutní zdravotní péče, případně proběhla rehabilitace a rekonvalescence a omezení funkčních schopností a pracovní schopnosti je ustáleno na určité míře. Toto u posuzované v době manifestace nemoci a následné rehabilitace nebylo možné konstatovat. Vzhledem k charakteru zdravotního postižení posuzované bylo sice reálné, že její porucha zdravotního stavu bude trvat déle než jeden rok, nebylo ale zřejmé, na jaké míře se funkční postižení ustálí. Hned od manifestace nemoci nebylo zřejmé, jak velká bude míra poklesu pracovní schopnosti. Z těchto důvodů stanovila posudková komise MPSV datum vzniku invalidity od okamžiku ukončení rehabilitace, kdy již bylo postižení ustálené na určité, a to v závažné míře poklesu pracovní schopnosti. Doba do ukončení ústavní rehabilitační léčby by byla důvodem toliko k dočasné pracovní neschopnosti. Pro hodnocení invalidity a jejího vzniku přitom není podstatné, že posuzovaná neměla v ČR nárok na výplatu nemocenských dávek, neboť nebyla účastna nemocenského pojištění v ČR.

Krajský soud konstatuje, že nově stanovené datum vzniku invalidity považuje za náležitě odůvodněné a podložené. V dalším řízení tedy krajský soud vycházel z toho, že datum vzniku invalidity je 3. 6. 2015. Z toho důvodu bylo nezbytné provést přepočítání doby pojištění, neboť správní orgány v řízení vycházely z odlišného data vzniku invalidity, a sice z 22. 7. 2015.

Podle § 40 odst. 2, věty první zákona o důchodovém pojištění se doba pojištění zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. Rozhodná doba pro posouzení doby pojištění tak činí rozmezí od 3. 6. 2005 do 2. 6. 2015.

Při přepočtu doby pojištění vycházel krajský soud z osobního listu důchodové pojištění žalobkyně, který je založen na č. 1. 18b a který byl společně s přípisem ze dne 29. 2. 2016 na č. 1. 18 a výpisem z evidence účasti na dobrovolném důchodovém pojištění na č. 1. 18a proveden jako důkaz v řízení před soudem.

Podle osobního listu získala žalobkyně v období:

- od 3. 6. 2005 do 21. 7. 2005 celkem 49 dnů pojištění (28 dní v červnu 2005 a 21 dní v červenci 2005),
- od 22. 7. 2005 do 31. 12. 2005 celkem 163 dnů pojištění,
- od 1. 1. 2006 do 31. 3. 2006 celkem 90 dnů pojištění,
- od 1. 4. 2006 do 31. 8. 2006 celkem 153 dnů pojištění (studium 1 – náhradní doba pojištění),
- od 1. 8. 2014 do 31. 12. 2014 celkem 153 dnů pojištění (dobrovolné pojištění) a

- od 1. 1. 2015 do 2. 6. 2015 celkem 153 dnů pojištění (dobrovolné pojištění).

Na základě obsahu osobního listu důchodového pojištění a na základě nově stanoveného data invalidity, od kterého se odvíjí i desetileté období pro zjišťování doby pojištění, krajský soud shledal, že žalobkyně získala 761 dnů pojištění, tj. 2 roky a 31 dnů pojištění. Takto stanovená doba pojištění nestačí k přiznání nároku na invalidní důchod, neboť podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění by žalobkyně potřebovala k přiznání tohoto nároku získat v rozhodné době alespoň pět let pojištění. To se však nestalo.

Ve vztahu k § 40 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění krajský soud doplňuje, že k zjištěné době pojištění žalobkyně nelze připočíst ani případnou dobu jejího studia od 1. 9. 1998 do 25. 3. 2001, jak zmiňoval správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí ze dne 20. 8. 2015, neboť „*ustanovení § 40 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se pro zápočet dob pojištění rozhodných pro vznik nároku na plný invalidní důchod použije pouze v případě, že jde o zápočet doby studia po ukončení povinné školní docházky do 18. roku věku získané po 31. 12. 1995 za podmínky, že tato doba spadá do desetiletého období před vznikem plné invalidity, jde-li o pojištěnce staršího 28 let.*“ (srov. právní větu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 6 Ads 24/2004 – 53, publikovaného pod č. 1453/2008 Sb. NSS). Toto studium žalobkyně nespadá do desetiletého období před vznikem invalidity, proto nemůže být započteno jako doba pojištění.

Pokud jde o stanovení doby pojištění, tak žalobkyně se domáhala uznání doby pojištění, která jí vznikla na základě plného pracovního úvazku, který měla na Novém Zélandu od září 2006 do ledna 2015. Po dobu svého pobytu na Novém Zélandu nebyla žalobkyně účastna na důchodovém pojištění v ČR, neboť nebyla osobou povinně pojištěnou podle zákona o důchodovém pojištění a ani nebyla pojištění účastna dobrovolně.

Koncepcie právní úpravy důchodového pojištění vychází z principu teritoriality práva. Znamená to, že právní vztahy důchodového pojištění, jež obsahují cizí prvek (v posuzovaném případě výkon práce českého občana v zahraničí), jsou regulovány právními normami toho státu, na jehož území je určitá činnost vykonávána. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Ads 45/2003 – 60, publikovaném pod č. 665/2005 Sb. NSS, „*právní vztahy důchodového pojištění, jež obsahují cizí prvek, jsou regulovány právními normami toho státu, na jehož území byla určitá činnost vykonávána (např. studium); to neplatí, stanoví-li mezinárodní smlouva jinak.*“ Z hlediska principu teritoriality českého důchodového práva nelze žalobkyni bez dalšího započítat případnou dobu pojištění, kterou získala na Novém Zélandu podle tamních právních předpisů. Tato možnost by musela vyplývat z bilaterální mezinárodní smlouvy. Podstatou i účelem sjednávání takových mezinárodních smluv je zpravidla princip stejného vzájemného zacházení s občany smluvního státu z hlediska ochrany jejich práv vyplývajících ze sociálního zabezpečení jako s občany vlastními. ČR nemá s Novým Zélandem uzavřenu takovou bilaterální mezinárodní smlouvu, která by na principu vzájemnosti umožňovala započítání získané doby pojištění podle novozélandského práva v režimu práva českého (k tomu srov. <http://www.cssz.cz/cz/mezinarodni-smlouvy/smlouvy-uzavrene-cr/prehled-smluv.htm>). V této souvislosti nelze než uzavřít, že případná doba pojištění, kterou žalobkyně získala výkonem pracovní činnosti na Novém Zélandu podle novozélandského práva, nemůže být z hlediska českého zákona o důchodovém pojištění zohledněna. Skutečnost, zda žalobkyně o neexistenci bilaterální mezinárodní smlouvy v době svého odjezdu na Nový Zéland věděla či nevěděla, nemá na právní posouzení věci žádný vliv.

S ohledem na shora uvedené nemůže být doba zaměstnání žalobkyně na území Nového Zélandu započítána jako doba pojištění podle českého práva. Proto krajský soud neprováděl důkaz listinami, předloženými při jednání, které měly dokládat právě zaměstnání žalobkyně a pobírání sociálního příspěvku na Novém Zélandu. Důvodem neprovedení těchto důkazů byla jejich nadbytečnost, neboť jakékoliv skutečnosti z nich prokázané by nemohly změnit závěr o tom, že žalobkyně nezískala podle českého práva pět let pojištění.

Žalobkyně se při jednání před soudem dovolávala i § 42 zákona o důchodovém pojištění, který dopadá na tzv. invalidy z mládí. Toto zákonné ustanovení pamatuje na mimořádné případy, kdy invalidita vznikne ještě před dosažením věku 18 let osoby, a nemůže tedy dopadat na případ žalobkyně. Stejně tak doba, po kterou žalobkyně pobývala na Novém Zélandu a učila se zde cizí jazyk, nemůže být považována za přípravu pro zaměstnání, neboť v § 21 až 23 zákona o důchodovém pojištění je vymezeno, co se rozumí soustavnou přípravou na budoucí povolání a žádná z variant nedopadá na situaci žalobkyně.

Podmínky pro přiznání invalidního důchodu upravuje § 38 a násl. zákona o důchodovém pojištění. Je-li prokázáno, že žalobkyně nesplňuje podmínku doby pojištění podle § 38 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 40 zákona o důchodovém pojištění, pak nelze než uzavřít, že jí nárok na invalidní důchod třetího stupně nemohl být přiznán.

Krajskému soudu nezbyvá, než žalobkyni odkázat na postup při odstraňování tvrdosti podle § 4 odst. 3 ve spojení s § 106 zákona o organizaci sociálního zabezpečení, který je v kompetenci ministryně práce a sociálních věcí, příp. ji odkázat na jiné systémy sociálního zabezpečení, které jsou v ČR dostupné. V režimu důchodového pojištění lze ve vztahu k době pojištění toliko doplnit, že podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity (§ 40 odst. 2, věta poslední zákona o důchodovém pojištění).

Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1, věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovanou, tak té nelze náhradu nákladů řízení přiznat podle § 60 odst. 2 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 8. 8. 2016

Mgr. Kateřina Bednaříková v. r.
Samosoudkyně

Za správnost vyhotovení :
Sládková Blanka